

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledende bemærkninger

I den energipolitiske aftale af 9. maj 2003 mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti aftaltes blandt andet at fremme effektiv konkurrence på el- og gasmarkedet gennem ejermæssig adskillelse af systemansvar og transmission fra produktion og handel. Regeringen fik i forlængelse heraf mandat til at optage drøftelser med sektoren om etablering af et eller flere uafhængige energitransmissionselskaber, som skal varetage systemansvar og drive transmissionsnet for el og naturgas. Formålet var at sikre, at vilkårene for adgang til el- og gasnet fastsættes af selskaber, som er uafhængige af og ikke kan overtages af kommercielle interesser.

Den 29. marts 2004 indgik et flertal af Folketingets partier aftalen om fremtidssikring af energiinfrastrukturen. Aftalen ligger i forlængelse af aftalen af 9. maj 2003, idet den udmønter intentionen om at gennemføre en ejermæssig adskillelse af systemansvar og transmission fra produktion og handel. Aftalen fastlægger således, at systemansvar og transmission fremover varetages som statslig virksomhed med det formål at sikre effektiv drift og udbygning af den overordnede infrastruktur og sikre åben og lige adgang for alle brugere af nettet. Det indgår endvidere i aftalen, at den såkaldte kapitalsag løses ved ophævelsen af opdelingen af elskabernes kapital i fri og bunden kapital.

I tilknytning til aftalen mellem Folketingets partier har økonomi- og erhvervsministeren indgået aftale af 29. marts 2004 med elbranchens interesseorganisation Elfor om kapitalforhold i elsektoren og sikring af uafhængighed i den overordnede infrastruktur på elområdet. Ifølge denne aftale overdrager netvirksomhederne vederlagsfrit deres andele i Eltra, Elkraft System og Elkraft Transmission til staten per 1. januar 2005 i sammenhæng med ophævelsen af opdelingen af selskabernes kapital i bunden og fri kapital. Derudover aftaltes, at staten får forkøbsret- og pligt til de regionale transmissionsnet.

Med vedtagelsen af lov nr. 494 af 9. juni 2004 blev der taget et væsentligt skridt til opfyldelsen af aftalen med Elfor, idet ophævelsen af opdelingen af selskabernes kapital i fri og bunden kapital er gennemført ved denne lov. I forlængelse af dette forudsættes, at netselskaberne – som aftalt mellem Elfor og økonomi- og erhvervsministeren den 29. marts 2004 - frivilligt og vederlagsfrit per 1. januar 2005 overdrager deres ejerandele i de systemansvarlige virksomheder, Eltra, Elkraft System og Elkraft Transmission, til staten.

Det er endvidere vurderet, at der vil være fordele forbundet med at skabe et samlet dansk system- og transmissionsansvar for både el og gas ved at integrere Gastra A/S i Energinet Danmark. Det afspejler dels det forhold, at kommercielle aktører i stadig stigende grad integrerer el- og gas i deres forretningsområder og dels, at der vil være effektiviseringsgevinster på sigt. Gastra A/S blev etableret i forbindelse med, at DONG Transmission A/S blev udskilt fra DONG-koncernen den 1. januar 2004. Formålet med udskillelsen var at etablere et selvstændigt statsligt gasselskab, der var klart adskilt fra konkurrenceudsatte aktiviteter på gasområdet. Der er således opnået enighed mellem regeringen og partierne bag aftalen af 29. marts om fremtidssikring af infrastrukturen på elområdet, om at Gastra A/S overdrages til et af staten oprettet selskab, Energinet Danmark, som skal varetage system- og transmissionsansvar for såvel el og gas.

Nærværende lovforslag har til formål at skabe grundlag og rammer for den nye statslige virksomhed, Energinet Danmark med datterselskaber, som på statens vegne kan drive systemansvarlig virksomhed og den overordnede transmission på el- og gasområdet som aftalt mellem regeringen og et flertal af Folketingets partier.

2. Formål og opgaver

Hovedformålet med Energinet Danmark er at drive og udbygge transmissionsnettene på el- og gasområdet effektivt og herunder varetage de systemansvarlige opgaver på el- og gasområdet. Det bemærkes, at definitionen systemansvarlig virksomhed ikke anvendes.